

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЛЮБЛІНСЬКА ВИЩА ШКОЛА В РИКАХ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК
У ВАРШАВІ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІАДРИНА
У ФРАНКФУРТІ-НА-ОДЕРІ (Німеччина)
УНІВЕРСИТЕТ МАРМАРА (Турецька Республіка)
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СЬОГОДЕННЯ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**м. Тернопіль
2025**

Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 25 квітня 2025 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, Ю. М. Починок, В. Я. Гайда, І. І. Подлесна. Тернопіль, 2025. 388 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи», яку проведено на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 25 квітня 2025 року.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 2 від 09.05.2025 р.)

віддалених районах, а також для тих, хто має обмежені фінансові можливості для придбання необхідного обладнання.

2. Мотивація та самодисципліна.

Навчання в онлайн-форматі вимагає високого рівня самодисципліни та самостійної роботи. Студентам може бути складно підтримувати мотивацію без фізичної присутності викладача чи колег. Відсутність безпосереднього контакту з викладачем може призвести до відчуття ізоляції та зниження зацікавленості в навчанні.

3. Відсутність соціальних взаємодій.

Електронне навчання не забезпечує того рівня соціальної взаємодії, який є характерним для традиційних форм навчання. Це може спричиняти труднощі в розвитку комунікативних навичок, відчуття приналежності до навчальної спільноти та здатності до командної роботи.

4. Безпека та конфіденційність даних.

Із зростанням обсягу особистих даних, що передаються через Інтернет, постають питання щодо захисту персональної інформації. Студенти можуть бути занепокоєні щодо безпеки своїх даних при використанні онлайн-платформ для навчання.

Перспективи розвитку електронного навчання

1. Інтеграція з традиційним навчанням.

Одним із найперспективніших напрямів розвитку електронного навчання є його інтеграція з традиційними методами навчання. Це дасть змогу поєднати переваги обох підходів: гнучкість онлайн-навчання та безпосередній контакт з викладачами та однокурсниками.

2. Використання новітніх технологій.

Із розвитком віртуальної та доповненої реальності та адаптивних технологій, електронне навчання стане ще більш персоналізованим і ефективним. Такі технології дозволять створювати інтерактивні навчальні середовища, які будуть максимально наближені до реального досвіду.

3. Поліпшення інфраструктури.

Забезпечення рівного доступу до Інтернету та електронних ресурсів стане важливим кроком у розвитку електронного навчання.

Електронне навчання відкриває нові можливості для студентів, зокрема зручність доступу, індивідуалізацію навчання та зниження витрат. Однак воно також несе з собою низку викликів, таких як технічні проблеми, низька мотивація та відсутність соціальної взаємодії. Для досягнення максимального ефекту необхідно постійно працювати над вдосконаленням технологічної та методичної бази, а також інтегрувати електронне навчання в традиційну освітню систему.

Список використаних джерел

1. Гречка, С., Іванова, А. (2021). Електронне навчання в умовах цифровізації освіти. Харків: Освітня бібліотека.
2. Педагогічні аспекти дистанційного навчання в сучасному світі. (2020). Журнал педагогічних досліджень, 12(3), 45-58.
3. Колеснікова, І. (2018). Інтерактивні методи в електронному навчанні. Львів: Видавничий дім.

ЛЕЩУК Г. В.,

доцент кафедри романо-германської філології,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
кандидат педагогічних наук, доцент
h.v.leshchuk@gmail.com

ВИВЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ЯК ІННОВАЦІЇ ЗМІНЮЮТЬ ПІДХІД ДО МОВНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність використання цифрових технологій в процесі вивчення іноземної мови, зокрема, французької. Окреслені переваги цифрового інструментарію порівняно з традиційними методами.

Ключові слова: іноземна мова, французька мова, цифрові технології, мовна освіта.

Актуальність вивчення французької мови в епоху цифрових технологій зумовлена низкою важливих чинників. Французька мова – одна з найпоширеніших мов у світі, офіційна мова у майже 30 країнах світу. У контексті глобалізації та міжнародного співробітництва знання французької відкриває нові можливості в освіті, бізнесі, дипломатії.

Сучасний освітній простір активно інтегрує цифрові інструменти: мобільні додатки, онлайн-платформи (Duolingo, TV5MONDE, Babbel, Coursera), віртуальні кімнати, штучний інтелект. Це кардинально змінює традиційні методи вивчення мов і потребує адаптації педагогічних підходів. Спостерігаємо також і якісну зміну профілю учня/студента, який переважно сприймає інформацію через візуальний та інтерактивний контент. У той же час інновації дозволяють зробити процес навчання більш цікавим, персоналізованим і ефективним.

Перехід на дистанційне навчання в період пандемії COVID-19 також підштовхнув до широкомасштабного впровадження цифрового інструментарію. Вивчення мов стало більш доступним, але й постали нові виклики перед викладачами та учнями/студентами.

Викладання мов у цифровому форматі означає, що це не обов'язково має відбуватися у фіксованому місці – це можна робити будь-де, або майже будь-де. Час також стає гнучким. Викладати/вивчати мову можна тоді, коли у вас є необхідні організаційні та матеріально-технічні ресурси, і ви знайшли час, щоб продумати послідовний сценарій, адаптований до контексту. Що стосується ресурсів, то впровадження цифрових технологій дає змогу поєднати ресурси та навички з проектом, який є педагогічно та дидактично обґрунтованим.

Оскільки цифрові технології постійно розвиваються, методика їх використання у викладанні/навчанні є складною і вимагає від викладачів постійної підготовки та інформування, досконалого володіння технічними ресурсами, що використовуються у викладанні/навчанні, а також добре обладнаних аудиторій. Існує дуже широкий спектр цифрових ресурсів, які сприяють передачі та засвоєнню знань: створені або оригінальні матеріали, аудіо чи відеодокументи, доступні в Інтернеті, ресурси, спеціально створені для досягнення конкретних цілей викладання/навчання. Оскільки навчання є як індивідуальним, так і колективним процесом, цифрові технології дозволяють гнучко переходити від одного до іншого. Соціальні мережі, які значною мірою підтримуються цифровими технологіями, також іноді використовуються в освітніх цілях, наприклад, Facebook або Twitter. Існують також веб-сайти спільнот, присвячені вивченню мов.

Використання цифрових технологій призвело до значних змін у методології та засобах викладання/вивчення мов. Нові технології дозволили докорінно змінити традиційні методики викладання мов. На зміну стандартним формам приходять гібридні та дистанційні технології навчання. Так, найпопулярнішою формою гібридного навчання є перевернутий клас, функція якого полягає у навчанні через взаємодію [3].

Особливої уваги заслуговує широкий спектр інноваційних інтернет-ресурсів, орієнтованих на роботу з текстами, мовними структурами та перекладом. Ці ресурси можуть бути ефективно адаптовані до процесу вивчення іноземної мови. Сучасні цифрові інструменти дедалі частіше інтегрують елементи штучного інтелекту, що дає змогу оперативно та якісно аналізувати тексти, виявляти типові мовні помилки, а також пропонувати шляхи їх виправлення чи вдосконалення мовного оформлення. Серед таких ресурсів варто виокремити, зокрема, Grammarly та ChatGPT, розроблений компанією OpenAI. ChatGPT у контексті мовної освіти може надавати відповіді на ключові запитання щодо граматики, правильного вживання мовних зворотів, а також ілюструвати мовні явища прикладами, що сприяє кращому засвоєнню мовних норм і правил. Такі функції є особливо корисними для тих, хто опановує мову самостійно або виконує індивідуальні завдання.

Однією з практичних можливостей ChatGPT є автоматичне створення тематичних словників із дефініціями іноземною мовою. Крім того, сервіс може надавати детальне тлумачення лексичних одиниць, демонструвати приклади їх уживання та ілюструвати різноманітні контексти застосування, що значно збагачує мовну компетентність користувачів [2].

Якими ж є переваги використання цифрових технологій?

Дослідники одностайно визнають, що використання цифрових технологій дозволяє учням/студентам обирати, коли працювати і що саме робити. Таким чином, вони можуть працювати у власному темпі. Учень/студент більше не просто пасивно виконує завдання, поставлені вчителем; з використанням цифрових технологій він стає самостійним дослідником.

Цифрові технології дозволяють розвивати здібності, необхідні для вивчення мови, за відносно короткий проміжок часу, водночас розвиваючи різні навички в різних видах мовленнєвої діяльності. Студенти вже усвідомлюють, що вони самі відповідають за свою освіту. Вони мають можливість самостійно обирати, як і в якій послідовності здобуватимуть знання та навички. Використовуючи соціальні мережі, здобувачі освіти можуть долучатися до спільної роботи на відстані, яка передбачає етапи моніторингу та зворотного зв'язку щодо своїх дій, час на роздуми, що є дуже важливим для засвоєння іноземної мови. Цифрові технології дозволяють брати участь у колективній праці на відстані з носіями, мову та культуру яких вони вивчають.

Таким чином, цифрові технології сприяють підвищенню мотивації учнів і студентів до вивчення іноземної мови, зокрема, французької; сприяють формуванню та розвитку комунікативної компетентності; збагачують культурні знання про інші країни; підвищують загальну ефективність освітнього процесу; покращують взаємодію не лише між викладачем і студентами, а й між усіма учасниками навчального середовища; створюють умови для вивчення іноземної мови поза межами традиційного класу. Водночас надмірне або некоректне використання інформаційних технологій може звести навчальний процес до його ілюзорної імітації [1, с. 74].

Попри активне використання цифрових засобів, залишається відкритим питання щодо їхньої ефективності, впливу на мотивацію, якість знань і мовну компетентність. Отже, дослідження змін у процесі вивчення французької мови під впливом цифрових технологій є вкрай актуальним для формування ефективних освітніх стратегій у сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Тесцова О.О., Лопата І.Л. Роль цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови. *Наукові записки Серія: Філологічні науки*. 2023. Випуск 1(204). С.71–76.
2. Четверик В. К. Роль цифрових технологій у самостійному вивченні іноземної мови: переваги та недоліки. *Інформаційні технології в освіті та науці: збірник наукових праць III Міжнародної науково-практичної конференції*. Мелітополь-Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2023. Вип. 13. С. 419–424.
3. Imnadze E. L'intégration de technologies numériques dans l'enseignement/apprentissages des langues/cultures étrangères. [Електронний ресурс]. URL: <https://core.ac.uk/reader/478466850>

ЛОХВИЦЬКА М. Ф.,

викладач хімії

Галицького фахового коледжу імені В'ячеслава Чорновола,

mlohvicka@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ХІМІЇ (з досвіду роботи)

Анотація. У статті розглядається вплив інтеграції цифрових технологій на навчальний процес, зокрема у викладанні природничих дисциплін, таких як хімія. Розкрито ключові принципи застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зокрема педагогічних програмових засобів (ППЗ) та доповненої реальності (AR), наведено приклад використання технологій штучного інтелекту (AI). Описано переваги використання платформи Moodle у викладанні хімії та подано практичні приклади впровадження інноваційних засобів навчання.

Ключові слова: інформаційні технології, педагогічні програмові засоби, доповнена реальність, штучний інтелект, освітні платформи.

Цифрові технології стрімко розвиваються, що суттєво впливає на всі аспекти сучасного суспільства. Використання інформаційних технологій стало звичайною справою для вирішення складних завдань у різних сферах, зокрема в освіті. Особливо швидко комп'ютерні технології інтегруються в навчальний процес, починаючи ще з 1990-х років, що забезпечує трансформацію традиційного підходу до викладання.

У сучасних реаліях, зокрема в умовах воєнного стану, виникла гостра потреба в ефективному впровадженні технологій у дистанційне навчання. Такі інструменти, як Moodle, Kahoot, LearningApps, Mozaik та інші, дозволяють значно урізноманітнити освітній процес,

Сасенко О. В. МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕТОДИК НАВЧАННЯ - ВИМОГА СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	197
Сокол М. О., Омер Мерт Денізджі ВІД ДІАЛОГУ ДО ДІЙ: РОЛЬ СПІВПРАЦІ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ.....	199
Химинець В. В. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ, ГУМАНІЗМ, ІННОВАЦІЙНІСТЬ, ФАХОВІСТЬ УЧИТЕЛІВ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОСТІ НУШ.....	200
Шарапанюк А. Л. ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СТИЛЮ МИСЛЕННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ФІЗИКИ.....	204

СЕКЦІЯ 5. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Бабенко А. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ.....	207
Бабовал Н. Р. Мацюк С. О. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА. ПЕДАГОГІЧНІ ТА ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ.....	210
Барабаш О. М. ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ.....	212
Барладин В. І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОМПЕТЕНТІСНОЇ МОДЕЛІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ..	213
Батаєва Я. В., Безденєжних М. І. DIGITAL FLASH CARDS AS A TOOL OF MODERN EDUCATION.....	215
Білокура Н. І. ОСВІТНІЙ ВЕБРЕСУРС ВИКЛАДАЧА. БЛОГ «МОВНИЙ СВІТ».....	216
Вечерік-Дриженко В. Л. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ: НОВІ ГОРИЗОНТИ ТА ВИКЛИКИ.....	219
Вітович Т. Б., Вітович Л. М. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	223
Гайда В. Я. STEM-ОСВІТА ТА ЇЇ РОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ДО ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	225
Грушко Р. С. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	227
Дністрянська О. М. РОБОТОТЕХНІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	231
Донець Н. В. LABQUEST 2 ЗАСІБ ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ STEM-КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	233
Качура Т. М. НЕСТАНДАРТНІ, АЛЕ ЕФЕКТИВНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLE.....	235
Кащєєв І. В., Сухорський Г. Й. ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ.....	237
Лещук Г. В. ВИВЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ЯК ІННОВАЦІЇ ЗМІНЮЮТЬ ПІДХІД ДО МОВНОЇ ОСВІТИ.....	238
Лохвицька М. Ф. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ХІМІЇ (з досвіду роботи).....	240
Мацюк Г. Р., Мацюк С. О. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	242
Мохун С. В., Кульчицький Р. В. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АСТРОНОМІЇ.....	244
Олексюк О. Р. ВИКОРИСТАННЯ МІНІКОМП'ЮТЕРА MICRO:ВІТ ДЛЯ РОЗВИТКУ STEM-КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВСТВА.....	247